

Handleiding voor uitvoering van het **Bever-protocol**

Besluitvorming & Verplaatsing woonboten

Amsterdam,
juni 2005
herzien in januari 2006

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	blz. 3
2.	Uitgangspunten	blz. 5
3.	Historie	blz. 6

Bever-protocol **blz. 8**

BIJLAGE 1 **blz. 11**
Uitwerking

Besluitvorming

1.	Inleiding	blz. 12
2.	Aanleiding voor opheffing	blz. 12
3.	Fasering en stappenplan	blz. 13

Verplaatsing

1.	Inleiding	blz. 18
2.	Fasering en stappenplan	blz. 19

BIJLAGE 2
Financiën **blz. 27**

1. Inleiding

De zorg rondom verplaatsingen en het eventueel opheffen van woonbootlocaties is naar voren gekomen tijdens de Winterconferentie 2003, waar de prioriteiten voor het project Wonen op Water zijn vastgesteld. Het Bever-protocol voor Besluitvorming rond en de eventuele Verplaatsing van woonboten is mede opgesteld door de themagroep Locaties, waarin bewoners van wal en woonboot en ambtenaren van stadsdelen en diensten zitting hebben. De themagroep is onderdeel van het project Wonen op Water, een stedelijk project onder regie van de dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam.

Als woonboten verplaatst moeten worden, geeft dat zorg. Zowel bij bewoners, als bij het stadsdeel, als bij eventueel betrokken andere partijen. Naast het aantal keer dat het wel goed is gegaan, zijn er in het verleden vooral verplaatsingen misgegaan, omdat eenvoudigweg stappen 'vergeten' waren, besluiten 'over het hoofd gezien' werden en omdat niet goed was gecommuniceerd. Reden te over dus om voor het traject rond besluitvorming en verplaatsingen een helder protocol op te stellen. Voor de uitvoering van de stappen, die in deze handleiding is uiteengezet, is in bijna alle gevallen de projectleider van het stadsdeel - of bij grootstedelijke projecten de projectleider van een stedelijke dienst - verantwoordelijk.

De notitie is vooral geschreven op basis van ervaringen met 'groepsverplaatsingen': een aantal woonboten moet i.v.m. het uitvoeren van een project naar een nieuwe locatie. De stappen en acties gelden echter bijna allemaal ook voor een individuele verplaatsing, wanneer een enkele woonboot moet worden verplaatst. Waar dat aan de orde is, worden eventueel afwijkende acties voor een individuele verplaatsing benoemd. In principe geldt het Bever-protocol alleen voor woonboten met een ligplaatsvergunning.

Twee delen

Het traject naar verplaatsing van woonboten is op te snijden in twee delen en voor een goede verplaatsing is het wijs en eenvoudig om beide delen te doorlopen:

- de Besluitvorming;
- de Verplaatsing.

De Besluitvorming eindigt met een besluit van het College van Burgemeester en Wethouders (voor gebieden waarover de centrale stad de bevoegdheid heeft), of het Dagelijks Bestuur (in het betreffende stadsdeel). Hier ligt een duidelijke knip in het proces. De Verplaatsing volgt op de besluitvorming en is een stappenplan voor het daadwerkelijk verplaatsen van woonboten. Rode draad in beide delen is de uitgebreide communicatie, want als alle betrokken partijen weten waar zij aan toe zijn is er een deel van de zorg weggenomen.

Plaberum

In onderstaande tabel staan de fasen van het “Plaberum” gekoppeld aan de fasen in het “Beverprotocol”.

Bij een project dat m.b.v. het plaberum wordt uitgevoerd en waarin verplaatsing van woonboten / een woonboot onderdeel is, zal besluitvorming over de verplaatsing in de in de tabel naastliggende fase van het plaberum moeten zijn opgenomen. Dus (het besluit over) de knelpuntbeoordeling is onderdeel van (het besluit over) de startnotitie. Ten laatste in het SPvE moet over de verplaatsing (en de financiering daarvan) worden besloten. Gelijk aan de bouwvergunningen op de wal, kunnen de ligplaatsvergunningen voor de woonboten worden verleend.

Plaberum	Bever-protocol
n.v.t.	Fase 0: Signaleren knelpunt
Fase 1: Strategiebesluit	<i>Besluitvorming</i> Fase 1: Knelpuntbeoordeling, leidend tot besluit over knelpunt
Fase 2: Projectbesluit	<i>Besluitvorming</i> Fase 2/3: Onderzoek, leidend tot besluit opheffing en communicatie
Fase 3: Investeringsbesluit	<i>Verplaatsing</i> Fase 1/3: Besluit ligplaatsvergunning
Fase 4: Uitvoeringsbesluiten	<i>Verplaatsing</i> Fase 4.: Verplaatsing
n.v.t.	<i>Ver[plaatsing</i> Fase 5: Nazorg en evaluatie

Het Bever-protocol bevat meer fasen, maar minder momenten van besluitvorming (3 besluiten in het Bever-protocol tegenover 4 in het Plaberum), die wel geheel in de inhoudelijke en financiële planvorming is uit te voeren.

Leeswijzer & achtergrond

Deze nota bestaat uit een algemeen deel met een inleiding, de uitgangspunten en een korte voorgeschiedenis, gevolgd door het *Bever-protocol*, dat bestaat uit de fasen en stappen die tijdens *de Besluitvorming* (deel 1) en *de Verplaatsing* (deel 2) gezet moeten worden. Naast de stappen uit het *Bever-protocol* worden de fasen uit het in Amsterdam voor ruimtelijke maatregelen bekende Plaberum gepresenteerd.

Vervolgens worden beide delen uiteengezet, te beginnen met een introductie, gevolgd door een uitgewerkt stappenplan. In de bijlagen is een *Financiële paragraaf* terug te vinden, met daarin op een rij de soort kosten die verwacht kunnen worden, (zo mogelijk) wie voor betaling verantwoordelijk is en een overzicht van mogelijke financieringsbronnen voor gemeente / stadsdeel.

2. Uitgangspunten

Bij het besluiten over het verplaatsen van woonboten zijn de volgende uitgangspunten, naast helderheid en zorgvuldigheid, de belangrijkste.

2.1 Verplaatsen is pas mogelijk als het bevoegd orgaan besloten heeft dat er verplaatst moet worden

Aan de Verplaatsing gaat de Besluitvorming vooraf. Er moet door het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel, of bij grootstedelijke projecten door B&W, formeel besloten worden dat woonboten verplaatst moeten worden en dat de oorspronkelijke ligplaatsen opgeheven moeten worden, danwel op andere wijze in gebruik genomen gaan worden. Dit is vaak de uitkomst van een politieke afweging. Een formeel bestuurlijk besluit hierover is wenselijk, omdat dit grote gevolgen heeft voor betrokkenen, voor de woonbootbewoners, maar soms ook voor de omwonende walbewoners.

In het Beverprotocol wordt ervan uit gegaan dat sprake is van legale woonboten, d.w.z. woonboten met een ligplaatsvergunning. Illegale woonboten zullen in beginsel niet worden verplaatst, maar worden verwijderd.

Denkbaar is echter dat de verplaatsing wordt aangegrepen om een al jaren gedoogde situatie te legaliseren. In dat geval kan voor de nieuwe ligplaats aan de illegale woonbootbewoner een zg. “aanlegovereenkomst” voor de nieuwe ligplaats worden aangeboden¹. In de aanlegovereenkomst wordt de betaling voor de waarde van de nieuwe ligplaats geregeld. Bij het bepalen van de hoogte van die betaling kan rekening worden gehouden met het feit dat de bewoners bijvoorbeeld al heel lang zonder handhaving van de overheid heeft gewoond, of met andere omstandigheden. Ook in de in individuele afspraken die bij de verplaatsing met de bewoner worden gemaakt, kan rekening worden gehouden met het feit dat de bewoner weliswaar geen legale woonbootbewoners is, maar dat men hem wel enige rechten wil toekennen.

Als de Besluitvorming is afgerond, vormt dit een duidelijk startpunt van de Verplaatsing, wat betekent dat alle discussies over de noodzaak en/of wenselijkheid van de verplaatsingen zijn afgerond. In het besluit is plaatsgebondenheid van belang: het moet gaan om specifieke en duidelijk omschreven ligplaatsen.

Het besluit is tweeledig: 1. Locatie is niet meer beschikbaar als ligplaats en wordt op te heffen ligplaats. 2. De ligplaatsvergunning zal worden ingetrokken onder voorwaarde dat een vergunning voor een andere gelijkwaardige ligplaats wordt afgegeven of met bewoners een redelijke uitkoop is overeengekomen.

2.2 Gelijkwaardigheidbeginsel

Bij regelingen rond woonboten is een goed uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij vergelijkbare regelgeving die geldt op de wal. Tijdens het besluitvormingsproces zal zo veel mogelijk het Plaberum² worden gevolgd. Tegelijkertijd moet worden erkend dat (gedwongen) verhuizing voor meestal huurders van woningen naar een andere woning op diverse punten afwijkt van het met de eigen woning verplaatsen van woonbootbewoners.

---

¹ Raadsbesluit van 13 oktober 2005 over Betaling voor nieuwe ligplaatsen voor woonboten

² Plan- en Besluitvormingsproces ruimtelijke maatregelen (Plaberum), door B&W vastgesteld op 18 maart 2003, herzien op 30 november 2005

2.3 Communicatie

De communicatie tussen gemeente en bewoners is één van de pijlers van het Bever-protocol. Het is goed om één persoon aan te wijzen die van alle stappen op de hoogte is en als vast aanspreekpunt fungeert. Belangrijk is regelmaat, korte en volledige informatie en eventueel een inloopspreekuur in de buurt. Als het goed is, is de communicatie al aan het begin van het besluitvormingsproces begonnen. De bewoners zijn op de hoogte van de mogelijk op stapel staande veranderingen. Dergelijke mogelijke veranderingen geven bewoners een vervelend soort onzekerheid. Dus naast bijvoorbeeld een (elektronische) nieuwsbrief moeten bewoners zo snel mogelijk op de hoogte gesteld worden van beslissingen of uitvoeringsstappen.

Eén van de te communiceren onderwerpen is de planning. Bij verplaatsingen is het goed de planning te overleggen met de bewoners en hen niet voor voldongen feiten te stellen. Bij kleinschalige projecten gaat dit vaak individueler dan de groepsinformatie die bij grote projecten wordt verstrekt, maar het doel is hetzelfde. Daarnaast komt het voor dat de planning niet wordt gehaald. Ook wijzigingen hierin moeten de bewoner zo snel mogelijk verteld worden.

2.4 Maatwerk en overleg

Zoals eerder geschreven, is iedere boot en iedere ligplaats anders. Een groot deel van de verplaatsingen is dus maatwerk en vergt veel overleg en onderhandeling tussen de gemeente, een eventuele ontwikkelaar of andere derde partij en de bewoners. Uitgangspunt moet zijn dat alle partijen er in goed overleg met elkaar uit komen. Het vaste aanspreekpunt kan ook hierin een centrale rol spelen. Dit laat onverlet dat meningen toch uiteen kunnen blijven lopen en dat partijen het niet eens worden. Een verplaatsing, herinrichting, opheffing van een ligplaats of juist het ontwikkelen van een nieuwe locatie kan een politieke beslissing zijn, waar bewoners het mee oneens kunnen blijven. Als de bewoner op geen enkele wijze wil meewerken aan de verplaatsing, kan de ligplaatsvergunning worden ingetrokken en/of bestuursdwang worden toegepast. Het staat de bewoner vanzelfsprekend vrij om, ook na uitgebreid overleg, de gang naar de rechter te bewandelen.

2.5 Consequenties van het besluit

Bij het nemen van het besluit om ligplaatsen wel of niet op te heffen, moet rekening gehouden worden met de consequenties van dit besluit. Met name de verwachte financiële consequenties moeten op een rij gezet worden (aanleg nieuwe ligplaats, verplaatsingskosten, etc.). De verwachte financiële gevolgen die er rond een eventuele opheffing zijn, kunnen van invloed zijn op het te nemen besluit.

3. Historie

Al sinds jaar en dag is er veel te doen over de vermeende illegaliteit van woonboten en de onaanvaardbaarheid van locaties. Na legalisering in 1988 van alle gedoogde woonboten³, zijn voor het eerst formeel door het college van B&W 'onaanvaardbare locaties' voor woonboten aangewezen. Vervolgens is op 4 juli 1988 een lijst met 49

---

³ Gemeenteblad, Afdeling 3, volgn. 72, 1988

‘onaanvaardbare locaties’ voor woonschepen gepubliceerd⁴. In de jaren negentig zijn, bij besluit en in bijlagen bij de Nota Amsterdam te water en het Evaluatierapport van deze nota, locaties van bovengenoemde lijst afgevoerd en nieuwe locaties genoemd. Met name van de locaties in de bijlagen is niet duidelijk wat precies de status is. De dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam bekijkt momenteel de huidige lijsten met ‘onaanvaardbare locaties’ om te inventariseren of het een locatie betreft waar een bestuurlijk besluit over genomen is of niet. Wanneer bestuurlijk is besloten dat de woonboot verplaatst moet worden, moet in het Bever-protocol deel twee ‘de Verplaatsing’ worden gevolgd. Als er geen formeel besluit over de desbetreffende locatie is genomen, maar deze nog wel als knelpunt wordt beschouwd, dient eerst deel één doorlopen te worden, zodat de Besluitvorming op goede wijze geschiedt.

---

⁴ Gemeentebblad, Afdeling 3, volgn. 73, *Aanwijzing van onaanvaardbare locaties voor woonschepen*, besluit van 22 maart 1988

Bever-protocol

voor het (eventueel) opheffen van locaties & voor het verplaatsen van woonboten

<i>Besluitvorming</i>		
Stappen	Fasering en actiepunten	Relatie met Plaberum
	Beginpunt	
Beginpunt:	Signaleren knelpuntlocatie	
	Fase 1 Knelpuntbeoordeling	FASE 1
Stap 1:	Informereren bewoners over signaleren knelpunt	
Stap 2:	Besluit nemen over het gesignaleerde knelpunt door DB of B&W	FASE 1 - besluit
Stap 3:	Knelpuntbesluit communiceren naar bewoners	
Als besloten wordt dat het <i>geen</i> knelpunt betreft, dan stopt hier het Bever-protocol.		
	Fase 2 Onderzoek	FASE 2
Stap 4:	Onderzoek starten naar mate en soort knelpunt	
Stap 4a:	Toetsen van (milieu)technische en/of nautische en/of ruimtelijke aspecten.	
Stap 4b:	Bepalen in hoeverre verplaatsen uitvoerbaar en realistisch is & overleg (wal)bewoners (-comités) in de naaste omgeving van de mogelijke nieuwe ligplaats.	
Als er geen alternatieve ligplaats beschikbaar blijkt, dan stopt hier het stappenplan voorlopig. Ga wel door naar stap 6. Als de woonboot toch van de huidige ligplaats weg moet, kan hier onderzocht worden in hoeverre uitkoop mogelijk is.		
Stap 4c:	In kaart brengen algemene aandachtspunten nieuwe ligplaats.	
Stap 4d:	In kaart brengen financiële aspecten: <ul style="list-style-type: none"> - diverse verplaatsingskosten - kosten inrichting nieuwe ligplaats - (vergoeding voor) noodzakelijke verbouwingkosten 	Onderdeel van op te stellen GREX

	Fase 3 Communicatie en besluit	
Stap 5:	Voorlopige uitkomst onderzoek formuleren	
Stap 6:	Uitkomst onderzoek + vervolgtraject communiceren	
Stap 7:	Uitkomst onderzoek voorleggen aan DB of B&W als besluit over verplaatsing Het bestuur kan kiezen : - niet opheffen - opheffen met uitkoopbeleid - opheffen en verplaatsen (verplaatsingsprotocol treedt in werking)	
Stap 8:	Communicatie van dit besluit	
	Eindproduct: een besluit van het DB of B&W + de communicatie van dit besluit aan belanghebbende(n).	FASE 2 - besluit
<p>Als door DB of B&W is besloten dat de ligplaats een <i>op te heffen ligplaats</i> is, moet deze worden opgeheven. Dan zal de woonboot verplaatst moeten worden of de eigenaar moet worden uitgekocht. Op dat moment treedt deel twee van het Bever-protocol in werking: de verplaatsing. Hierin worden de bewoners nauw betrokken. Daarnaast zal, indien nodig, een procedure voor aanpassing van het bestemmingsplan moeten worden gevolgd.</p>		

<i>Verplaatsing</i>		
Stappen	Fasering en actiepunten	Relatie met Plaberum
	<i>Beginpunt</i>	
Beginpunt:	Besluit van DB of B&W	
	Fase 1 <i>Vooronderzoek</i>	FASE 3
Stap 1:	Opstellen startdocument	
Stap 2:	Aanspreekpunt aanstellen	
Stap 2a:	Overleggroep in het leven roepen	
Stap 3:	Communiceren met bewoner(s): startdoc. verifiëren	
Afronding vooronderzoek: de spelers en de spelregels zijn bekend.		

	Fase 2 <i>Planning en protocol</i>	
Stap 4:	Procedure ontwikkelen ‘toewijzen nieuwe ligplaats’	
Stap 5:	Onderzoeken rechten & plichten: <ul style="list-style-type: none"> - bij het verplicht verlaten van de ligplaats - bij het accepteren van een nieuwe ligplaats - noodzakelijke verbouwingkosten 	
Stap 6:	Conceptplanning opstellen	
Stap 7:	Communiceren met bewoner(s)	
Afronding en planning protocol: bewoners en stadsdeel / centrale stad kennen de rechten en plichten en weten de planning in de tijd.		
	Fase 3 <i>Individuele regeling</i>	
Stap 8:	Overlegvoeren over nieuwe ligplaats	
Stap 8a:	De noodzakelijke verbouwing: <ul style="list-style-type: none"> - van de bewoner wordt verlangd dat hij... - globaal kan onder noodzakelijke verbouwing worden verstaan... - meer gedetailleerd... 	
Stap 9:	Definitieve begroting en planning opstellen	Fase 3
Stap 10:	Definitieve regeling	
	[Tijdelijke ligplaats]	
Stap 11:	Besluit van DB of B&W over ligplaatsvergunning	Fase 3 besluit
	Fase 4 <i>De verplaatsing zelf</i>	
Stap 12:	Communiceren met bewoner(s)	
Stap 13:	Zorg dragen voor de ligplaats(en): <ul style="list-style-type: none"> - nieuwe ligplaats gereed maken - wanneer nodig: oude ligplaats netjes achterlaten 	Fase 4
Stap 14:	VERPLAATSEN	
	Fase 5 <i>Nazorg en evaluatie</i>	
Stap 15:	Nazorg	
Stap 16:	Evalueren	

BIJLAGE 1

UITWERKING

Besluitvorming voor het (eventueel) opheffen van locaties

1. Inleiding

Uit het verleden is gebleken dat de besluitvorming rond ‘op te heffen ligplaatsen’ vaak onvoldoende helder is. Om dat te verbeteren is onderstaand stappenplan opgesteld, zodat bestuurders, ambtenaren en burgers weten waar ze aan toe zijn: wanneer zijn ligplaatsen waarover discussie is formeel *op te heffen ligplaatsen*? Wie bepaalt dit? Op welke gronden? Wat dient er vervolgens te gebeuren? Hoe, wat en wanneer wordt hierover gecommuniceerd naar de belanghebbenden? En wat kan de burger doen? Stap voor stap worden hieronder deze vragen beantwoord.

2. Aanleiding voor opheffing

Aanleiding tot uitvoering van de Besluitvorming is een locatie waar (soms al jaren) discussie en ‘gedoe’ over is. Een dergelijke discussie kan in verschillende hoeken gevoerd worden en verschillende geluiden kunnen aanleiding geven duidelijkheid te verschaffen. Duidelijkheid wordt gegeven door een formeel besluit te nemen, maar tot die tijd wordt zo’n veel besproken locatie in deze nota aangeduid als *knelpuntlocatie*. Over zo’n locatie is door B&W of het DB van een stadsdeel nog geen besluit genomen. Een knelpuntlocatie kan ontstaan op inhoudelijke gronden. Voorbeelden hiervan zijn:

- locaties die zich in een gebied bevinden waar iets anders ontwikkeld wordt (b.v. stedelijke vernieuwing waardoor een oever vervalt, of aanleg van een brug, waardoor de doorvaarthoogte verandert);
- locaties die zich in een gebied bevinden waar de ligplaats op nautische gronden of wegens milieuregels niet (meer) zou kunnen voortbestaan;
- locaties die zich in een gebied bevinden waar het om redenen van ruimtelijke ordening niet (meer) wenselijk is.

Of een locatie wel of niet in een bestemmingsplan is opgenomen, is voor deze overwegingen weinig van belang. Of een woonboot niet in een bestemmingsplan is of kan worden opgenomen, is namelijk op zichzelf nog geen reden een woonboot te verplaatsen.

Als, na het doorlopen van deel één van het Bever-protocol, de Besluitvorming, door B&W of DB besloten is dat de knelpuntlocatie daadwerkelijk opgeheven moet worden, wordt de locatie *op te heffen ligplaats(en)* genoemd. De term *op te heffen ligplaats(en)* is een formele term, gebruikt voor ligplaatsen waarover door de bevoegde instantie (hier: B&W of DB) het besluit tot opheffing is genomen. Een ambtenaar kan dus nooit zelf een ligplaats tot een op te heffen ligplaats bestempelen. Als besloten wordt de ligplaats niet op te heffen, vervalt de term knelpuntlocatie en moet de huidige situatie door alle betrokkenen geaccepteerd worden. Dan is de veel besproken ligplaats een ligplaats als alle anderen. Vanzelfsprekend kunnen tegen het besluit via de gangbare weg juridische stappen gezet worden.

3. Fasering en stappenplan

Verantwoordelijk voor onderstaande stappen is in het algemeen het op de locatie bevoegde stadsdeel (DB). Maar soms is het de centrale stad (B&W), als het een locatie betreft die onder centraal stedelijke bevoegdheid valt (bijvoorbeeld bij grootstedelijke projecten).

Beginpunt

Beginpunt: signaleren knelpuntlocatie

Het signaleren van de knelpuntlocatie kan vanuit diverse perspectieven, zoals ideeën over herinrichting, veranderende nautische (verkeers-)situaties, een verzoek tot handhaving, etc. Zowel stadsdelen als gemeentelijke diensten die zich met water, wonen en/of infrastructuur bezig houden kunnen knelpunten signaleren. Dergelijke signaleringen zijn zonder status: wanneer een gemeentelijke dienst een knelpunt in een stadsdeel signaleert, dan is het stadsdeel in de meeste gevallen niet verplicht daar direct iets aan te doen. Er zal door het stadsdeel eerst een formeel (politiek) besluit genomen moeten worden: is de betreffende locatie een knelpunt of niet?

Fase 1

Knelpuntbeoordeling

Stap 1: informeren bewoners over signaleren knelpunt.

Het stadsdeel of de centrale stad dient de bewoner(s) mede te delen dat het gesignaleerde knelpunt ter beoordeling aan het DB voorgelegd gaat worden. Daarbij moet worden overwogen wie de relevante bewoners zijn: in ieder geval de bewoners van de woonboot, maar zo nodig ook direct omwonenden op de wal. Zij worden daarbij uitgenodigd hun zienswijze te geven.

Stap 2: besluit nemen over het gesignaleerde knelpunt door DB of B&W

Op basis van de signalering en de zienswijze van bewoners wordt het bestuur gevraagd een beslissing te nemen. Er zijn twee mogelijkheden. Mogelijkheid één: 'Ligplaats x is een knelpuntlocatie en er wordt nader onderzoek gedaan naar de mogelijke opheffing van de ligplaats'. Bij dit besluit kunnen ook randvoorwaarden of inhoudelijke aandachtspunten voor het onderzoek worden geformuleerd; zo zal in de meeste gevallen het stadsdeel geld en capaciteit beschikbaar moeten stellen. Mogelijkheid twee: er kan besloten worden dat ligplaats x geen knelpunt is. In dit geval volgt geen onderzoeksactie en de ligplaats blijft gehandhaafd.

Stap 3: knelpuntbesluit communiceren naar bewoners

In beide gevallen dient het besluit aan bewoner(s) meegedeeld te worden. Bewoners kunnen tegen dit besluit bezwaar aantekenen.

Als besloten wordt dat het <i>geen</i> knelpunt betreft, dan stopt hier het Bever-protocol.
--

Fase 2

Onderzoek

Stap 4: onderzoek starten naar mate en soort knelpunt

Wat is er aan de hand? De redenen en oorzaken die maken dat het knelpunt een knelpunt is moeten worden genoemd en onderzocht: hoe zwaar zijn de redenen? De overwegingen voor de mate en soort knelpunt moeten worden beargumenteerd. Hiervoor wordt een projectmatige aanpak aanbevolen.

Mogelijke conclusies uit dit onderzoek, ook na stap 4a t/m 4d, zijn:

- a. Verplaatsing is bij nader inzien niet noodzakelijk of niet mogelijk, ligplaats wordt niet opgeheven.
- b. Verplaatsing is noodzakelijk, maar er is geen alternatieve ligplaats voor handen.
b1: Uitkoop is mogelijk: ligplaats wordt opgeheven;
b2: Uitkoop is niet mogelijk, ligplaats wordt niet opgeheven.
- c. Verplaatsing is noodzakelijk en een alternatief is voor handen: dus een voorstel voor verplaatsing uitwerken.

Stap 4a: toetsen van (milieu)technische en/of nautische en/of ruimtelijke aspecten.

Adviezen zijn o.a. op te vragen bij: Dienst Milieu en Bouwtoezicht, Dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam, Dienst Waterbeheer en Riolerings, Hoogheemraadschap, etc. Hierbij wordt ook nagegaan of de op te heffen ligplaats in een bestemmingsplan is opgenomen. Indien dat het geval is, zal een voornemen tot wijziging van het bestemmingsplan onderdeel moeten worden van het besluit.

Stap 4b: bepalen in hoeverre verplaatsen uitvoerbaar en realistisch is

- a. Is er een potentiële nieuwe ligplaats in het eigen stadsdeel? Kan via een aanlegovereenkomst (= betaling) een ligplaats in een ander stadsdeel worden ingenomen? Welke ingrepen zijn nodig om de beoogde alternatieve locatie als ligplaats in te richten? Bij het zoeken naar een nieuwe ligplaats, moet ook rekening worden gehouden met de praktische kant van de verplaatsing:
  - Wijze van verplaatsing naar de nieuwe ligplaats.
  - Diepgang: onderweg tijdens de verplaatsing.
  - Diepgang: is de ligplaats diep genoeg of moet er gebaggerd worden.
  - Hoogte van bruggen, maten van sluizen: onderweg tijdens de verplaatsing.NB: hier kan BBA voor worden ingehuurd.
- b. Is de boot te verplaatsen (obstakels, kwaliteit van de boot, etc.)?
- c. Wat zijn de voor- en nadelen van de nieuwe ligplaats ten opzichte van de huidige ligplaats?
- d. Toetsen van het draagvlak voor de nieuwe ligplaats bij en overleg met de (wal)bewoners in de naaste omgeving.

NB: Er zal een locatieonderzoek gedaan moeten worden, dat ook goed gedocumenteerd moet worden i.v.m. een eventueel juridisch conflict. Dus: mogelijke locaties op een rij, argumenten voor wel-niet geschikt erbij, etc.

Als er geen alternatieve ligplaats beschikbaar blijkt, dan stopt hier de Besluitvormingsroute. Ga wel door naar stap 6.
Als de woonboot toch van de huidige ligplaats weg moet, kan hier onderzocht worden in hoeverre uitkoop (toch) mogelijk is.

Stap 4c: in kaart brengen algemene aandachtspunten nieuwe ligplaats

Er moet onder andere rekening gehouden worden met onderstaande punten. De nieuwe ligplaats moet zo volwaardig en gelijkwaardig mogelijk zijn aan de oude plek, gezien:

- De wijze van liggen op de nieuwe ligplaats: langs of kops, onderlinge afstand, lichtinval, zon, etc.
- Mogelijkheden voor walgebruik.
- Wijze waarop de nieuwe ligplaats in het bestemmingsplan is opgenomen.
- Voorzieningen op de nieuwe ligplaats, zoals: nutsvoorzieningen, parkeren, aanmeervoorzieningen, etc.
- Milieueisen.
- Omstandigheden op de nieuwe ligplaats, zoals: golfslag (nautische veiligheid) en diepgang.

Als er sprake is van een minderwaardige nieuwe ligplaats, dan moeten de compensatiemogelijkheden van die waardevermindering besproken worden. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een extra verhuiskostenvergoeding, een extra vergoeding voor uitgebreidere verbouwkosten, uitgebreidere dienstverlening van het stadsdeel, etc. De waarde van de nieuwe ligplaats kan vastgesteld worden door taxatie van een makelaar.

Stap 4d: in kaart brengen financiële aspecten

Het stadsdeel of project moet de financiële aspecten uitzoeken. Dit kan aan de bewoner worden voorgelegd, zodat hij de gelegenheid krijgt hierop (schriftelijk) te reageren.

Hierin moet sowieso aan de orde komen:

- Diverse verplaatsingskosten:
  - o Transport-, sleep- en takelkosten over water en over land;
  - o Verzekeringskosten;
- Kosten tijdelijk innemen ligplaats wissellocatie (de wissellocatie van BBA is niet gratis) - geldt alleen voor tijdelijke verplaatsingen of verplaatsingen waarbij de nieuwe ligplaats (nog) niet gereed is.
- Kosten inrichting nieuwe ligplaats.

Het gaat hier nog niet om een gedetailleerde kostenopgave (bijvoorbeeld omdat de nieuwe locatie nog onvoldoende exact bekend is), maar om een raming van:

- o afmeervoorzieningen;
- o aansluiting nutsvoorzieningen / riool;
- o eigen huisnummer per woonboot / brievenbus op de kade;
- o betaling voor economische waarde als ligplaats buiten stadsdeel of projectgebied gezocht moet worden.
- Noodzakelijke verbouwkosten.

Ook hier geldt weer dat er geen gedetailleerde uitspraken gedaan kunnen worden, maar wel principe-uitspraken, bijvoorbeeld:

  - o Uitgangspunt is een globale voor alle woonboten/bewoners gelijke tegemoetkoming in de kosten van de verbouwing. Hierbij kan aansluiting worden gevonden bij het bedrag dat voor bewoners op de wal door de gemeente wordt erkend als tegemoetkoming in verhuis- en inrichtingskosten. Per 1-1-2005 bedraagt die tegemoetkoming €4.500.
  - o Alleen de noodzakelijke verbouwkosten worden vergoed. Hiermee worden de verbouwkosten aan de woonboot bedoeld die noodzakelijk zijn, om zo gelijkwaardig mogelijk aan de oude plek, op de nieuwe ligplaats te kunnen wonen. En daarnaast om te voldoen aan de (op de nieuwe plek) geldende welstands- en veiligheidscriteria. Dit is per

boot verschillend; voorbeelden zijn voordeuren en ramen die (van plaats) moeten worden veranderd en (nuts)aansluitingen die, zowel binnen als buiten, moeten worden verplaatst.

- De vergoeding voor de verbouwing zal ter hoogte zijn van de kosten die gemaakt moeten worden om de woonboot binnen de huidige stijl te kunnen verbouwen.
- Kosten van het eventueel uitkopen van de bewoner: ligplaats opheffen en woonboot afvoeren (denk aan restwaarde of sloopkosten).

Fase 3

Communicatie en besluit

Stap 5: voorlopige uitkomst onderzoek formuleren

Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek wordt geadviseerd of de ligplaats om redenen x, y, z inderdaad opgeheven zou kunnen worden en daarbij moet worden aangegeven wat de consequenties bij opheffing en vervolgens verplaatsing zijn, en daarmee of verplaatsen haalbaar, uitvoerbaar en wenselijk is.

Stap 6: uitkomst onderzoek + vervolgtraject communiceren

De uitkomst van het onderzoek en het vervolgtraject (is het onderzoeksresultaat) formuleren en communiceren met de bewoners. Ook omwonenden van de huidige en nieuwe ligplaats informeren en hun zienswijze in het voorstel naar DB verwoorden. In deze fase is het van belang de betreffende ligplaats(en) specifiek en gedetailleerd aan te geven, zodat geen verwarring over de exacte betreffende ligplaats(en) kan bestaan.

Stap 7: uitkomst onderzoek voorleggen aan DB of B&W als besluit over verplaatsing

Het bestuur moet besluiten op grond van onderzoek en zienswijze of de ligplaats wel of niet een op te heffen ligplaats moet worden. Het bestuur kan kiezen :

- niet opheffen.
Als door DB of B&W is besloten dat de ligplaats geen op te heffen ligplaats is en de bestaande situatie blijft bestaan, dan moeten de bewoners ook hiervan op de hoogte gesteld worden.
- opheffen en verplaatsen (verplaatsingsprotocol treedt in werking)
Als besloten wordt de ligplaats op te heffen, heeft het de voorkeur hierbij aan te geven waar de alternatieve ligplaats beschikbaar zal zijn.
- opheffen en de woonbootbewoner uitkopen (als er geen alternatieve ligplaats beschikbaar is).

Het besluit omvat de volgende elementen:

1. De gemotiveerde constatering dat de ligplaats moet worden opgeheven.
2. Het voornemen de ligplaatsvergunning in te trekken.
3. Indien van toepassing: Het voornemen het bestemmingsplan in die zin aan te passen.
4. Daarnaast wordt de ambtelijke verantwoordelijke voor het vervolg genoemd.

Op dit besluit is de normale bezwaar- en beroepsprocedure van kracht.

Stap 8: communicatie van dit besluit

Het besluit, met de daarop van kracht zijnde bezwaar- en beroepsprocedure dient aan de belanghebbenden mee te worden gedeeld.

Eindproduct: een besluit van het DB of B&W + de communicatie van dit besluit aan belanghebbende(n).

Als door DB is besloten dat de ligplaats een *op te heffen ligplaats* is, moet deze worden opgeheven. Als de woonboot verplaatst moeten worden treedt het volgend deel van het Bever-protocol in werking: de verplaatsing. Hierin worden de bewoners nauw betrokken. Daarnaast zal, indien nodig, een procedure voor aanpassing van het bestemmingsplan moeten worden gevolgd.

Verplaatsingsprotocol voor het verplaatsen van woonboten

1. Inleiding

Bij verplaatsingen uit het verleden is gebleken dat het in Amsterdam ontbreekt aan een helder protocol dat als handvat gebruikt kan worden bij het verplaatsen van woonboten. Zowel voor bewoners als voor stadsdelen (ambtenaren en bestuurders) bestaat er op dit moment onvoldoende duidelijkheid over mogelijkheden, rechten en plichten.

De reden voor het zo lang uitblijven van een protocol is dat het verplaatsen van een woonboot vooral maatwerk is. Iedere boot en iedere ligplaats is anders, waardoor de ingrediënten van de verplaatsing steeds verschillen. Toch is er een aantal stappen, aandachtspunten, minimale afspraken en benodigdheden die iedere keer opnieuw aan de orde komen. Voor die zaken kan deel twee van het Bever-protocol, de Verplaatsing,⁵ voorkomen dat steeds weer het wiel wordt uitgevonden. Tegelijkertijd weet de bewoner wat hem te wachten staat; wat bij een ingrijpende gebeurtenis als de verplaatsing van de woning een prettige gedachte is. Het zal altijd nodig zijn om naast de spelregels in het protocol per boot af te spreken welke verbouwingen eventueel nodig zijn, welke maten de nieuwe loopplank moet hebben, of er twee of drie haalkommen nodig zijn, welke kosten voor de nieuwe gas slang zullen worden vergoed (soms 3 meter, soms 10 meter) enz.; individueel zal verdere invulling aan wensen en/of plichten moeten worden gegeven.

Deel twee Verplaatsing sluit naadloos aan op deel één Besluitvorming, dat als alles volgens plan verloopt, aan de verplaatsing is vooraf gegaan. Verantwoordelijk voor uitvoering is ook hier het stadsdeel of de centrale stad (bij grootstedelijke projecten).

Wanneer kan het protocol ook gebruikt worden?

Verplaatsingen zijn niet altijd eenmalig. Bij bijvoorbeeld de herinrichting van een gebied kan het voorkomen dat woonboten verplaatst moeten worden naar een tijdelijke locatie. Voor deze verplaatsing kan het verplaatsingsprotocol gevolgd worden. Als de herinrichting voltooid is kunnen de woonboten terug naar hun oorspronkelijke (of nieuwe definitieve) ligplaats. En dan kan weer het protocol gevolgd worden. Dat maakt verplaatsingen via een tijdelijke of wissellocatie niet ingewikkelder dan verplaatsingen rechtstreeks naar de nieuwe ligplaats: het protocol wordt in het eerste geval twee keer uitgevoerd.

Er zijn ook verplaatsingen denkbaar waarbij dit protocol te uitgebreid is. Als er bijvoorbeeld een kademuur vernieuwd of hersteld moet worden en de woonboten moeten voor korte periode (in de nabije omgeving) ergens anders liggen of opgeschoven worden, ligt een eenvoudiger procedure meer voor de hand. Maar goed overleg met de bewoners blijft ook dan onontbeerlijk.

Stadsdelen kunnen gebruik maken van dit protocol, maar zijn daartoe niet verplicht. Ook kunnen zij delen uit het protocol gebruiken en andere delen weglaten of anders oplossen. Wel is het raadzaam bij iedere verplaatsing, of het nu gaat om één of vijftig boten, een verplaatsingsprotocol vast te stellen.

---

⁵ Dit stuk is deels gebaseerd op het verplaatsingsprotocol dat stadsdeel Zeeburg in nauw overleg met de woonbootbewoners heeft opgesteld.

2. Fasering en stappenplan

De verplaatsing kan uiteen gezet worden in verschillende fases, waarin een aantal stappen gezet moet worden om de fase goed te doorlopen en af te ronden.

Verantwoordelijk voor onderstaande stappen is in het algemeen het op de locatie bevoegde stadsdeel (DB). Maar soms is het de centrale stad (B&W), als het een locatie betreft die onder centraal stedelijke bevoegdheid valt (bijvoorbeeld bij grootstedelijke projecten).

Beginpunt: besluit van DB of B&W

Het traject tot en met de besluitvorming over de verplaatsing kan fase 0 genoemd worden. Hier zal in dit verplaatsingsprotocol niet verder op ingegaan worden.

In het kader van de Verplaatsing is van belang dat het College of DB bij dit besluit ook de ambtelijk verantwoordelijke aanwijst, die voor de voorbereiding en uitvoering van de verplaatsing zorg draagt (hierna verder aangeduid als ‘projectleider’).

Fase 1

Vooronderzoek

Het verplaatsen van een woonboot blijft maatwerk. Aan de hand van dit verplaatsingsprotocol kan een locatiespecifiek (aantal woonboten vanuit één locatie) of individueel (één woonboot op een ligplaats) verplaatsingsprotocol opgesteld worden. Hierin worden alle onderwerpen die bij de verplaatsing aan de orde komen in samenhang benoemd.

Het verplaatsingsprotocol moet met alle betrokkenen doorgesproken worden en heeft tot doel dat men een goed overzicht krijgt van de rechten en plichten, kansen en (on)mogelijkheden. Onder andere maakt de planning hier deel van uit, dus de communicatie is heel belangrijk.

Als eerste moet vooronderzoek plaatsvinden. Het stadsdeel of project moet (juridische & financiële) zaken uitzoeken, een planning ontwikkelen, etc. Als het goed is, is de Besluitvormingsroute hieraan vooraf gegaan, waarin ook onderzoek gedaan is. Dat kan hier opnieuw gebruikt worden. Deze eerste stappen worden gezet om tijdens het communicatiemoment voldoende informatie te kunnen geven. Bewoners moeten voor dit moment tijdig uitgenodigd worden.

Stap 1: opstellen startdocument

Om te starten met het verplaatsingsprotocol moet duidelijk zijn om welke woonboten en dus ook om welke eigenaren het precies gaat. Dit moet worden vastgesteld door het stadsdeel of grootstedelijke project en in het startdocument worden benoemd. Het betreft de volgende gegevens:

- beschrijving van de exacte ligplaats, waarvan B&W besloten heeft deze op te heffen;
- eigenaar van de betreffende woonboot, met NAW-gegevens;
- bewoners van de betreffende woonboot;
- peildatum van moment neerleggen woonboot met de statusbepaling: wel / geen speciale ligplaatsvergunning; wel / niet in bestemmingsplan;
- draaiboek met de hierna in het kader van het protocol te nemen stappen.

NB: In beginsel doet de verplaatsing niets af aan de status van de woonboot: vergund blijft vergund, zonder vergunning blijft zonder vergunning. Woonboten zonder vergunning worden in beginsel gehandhaafd, dus wordt de woonboot verwijderd. Als, mits passend, de woonboot zonder vergunning nu alsnog vergund kan worden, dan gaat daar eerst de aanlegovereenkomst⁶ aan vooraf en wordt vervolgens de vergunning verleend.

Stap 2: aanspreekpunt aanstellen

Voor alle betrokkenen is het noodzakelijk als er één vast aanspreekpunt is, die op de hoogte is van alle stappen rond de (ontwikkel)plannen en de verplaatsing. Het stadsdeel kan hier een eigen ambtenaar voor aanwijzen, bij grootstedelijke (grote) projecten kan het iemand uit de projectorganisatie zijn en als de dienst Binnenwaterbeheer Amsterdam (BBA) nauw bij de verplaatsing betrokken is, kan het aanspreekpunt ook hier worden ingehuurd.

Stap 2a: overleggroep in het leven roepen

Als het gaat om een grootschaliger verplaatsing waarbij meerdere boten verplaatst moet worden, kan, als daar bij de bewoners behoefte aan is, een overleggroep ingesteld worden. Als deze groep met regelmaat bijeenkomt en er worden goede verslagen van de bijeenkomsten gemaakt die naar alle betrokkenen gestuurd worden, is dit tevens een goed (breder) communicatiemiddel.

Stap 3: communiceren met bewoners: startdocument verifiëren

De inhoud van het document moet geverifieerd worden, dus moet worden toegestuurd aan en worden overlegd met de bewoners.

In het verplaatsingsprotocol, dus na de besluitvorming, is dit het eerste communicatiemoment naar de bewoner. De bewoner is al wel op de hoogte van het besluit tot verplaatsing, maar weet nog niet wat zij kan verwachten.

Na verificatie zal het startdocument door de projectleider worden vastgesteld.

Afronding vooronderzoek: de spelers en de spelregels zijn bekend.
--

Fase 2

Planning en protocol

De stappen 4, 5 en 6 moeten worden ontwikkeld in overleg met de overleggroep c.q. de bewoners en door de projectleider vastgesteld. Hier wordt het raamwerk gemaakt waarbinnen uiteindelijk specifiek met de bewoner wordt geregeld wat iedere partij i.v.m. de verplaatsing moet doen.

Stap 4: procedure ontwikkelen ‘toewijzen nieuwe ligplaats’

Er moet besloten worden hoe de toewijzing van de nieuwe ligplaats zal verlopen. De definitieve procedure moet (kort) worden uiteengezet. Deze wordt beïnvloed door de grootschaligheid van de verplaatsing: bij grootschalige verplaatsingen is het nieuwe ligplaatsgebied vooraf bepaald en moet o.a. rekening gehouden worden met de verschillende (maten van) woonboten; bij kleinschalige verplaatsingen heeft het

---

⁶ Besluit gemeenteraad d.d. 13 oktober 2004

stadsdeel meestal al een nieuwe plek voor een specifieke woonboot op het oog. Dit zal in het besluit om de ligplaats op te heffen al zijn opgenomen.

De invulling van een nieuwe ligplaats wordt onder andere beperkt door⁷:

- eisen in het bestemmingsplan;
- nautische eisen;
- huidige uiterlijke en technische kenmerken van de te verplaatsen woonboot die niet door een (eenvoudige) verbouwing op te lossen zijn, zoals lengte, breedte, hoogte en in sommige gevallen instaphoogte, lichtval, e.d.;
- eisen van welstand, waarbij de woonboot op de nieuwe ligplaats in de omgeving moet passen.

Stap 5: onderzoeken rechten & plichten

Het stadsdeel of project moet de juridische aspecten uitzoeken. Dit kan aan de bewoner worden voorgelegd, zodat hij de gelegenheid krijgt hierop (schriftelijk) te reageren.

Hierin moet sowieso aan de orde komen:

- Bij het verplicht verlaten van de ligplaats:
  - o Wat zijn de rechten & plichten van het stadsdeel / project / bewoner (verwijderen objecten, beplanting, afmeervoorziening, etc.)?
  - o Wat is een redelijke termijn?
- Bij het accepteren van een nieuwe ligplaats:
  - o Wat zijn de rechten & plichten van het stadsdeel / project / bewoner (voorzieningen op de wal, afmeervoorziening, loopplank, bestrating, parkeervergunning, etc.)?
  - o Wat is een redelijke termijn?
- De noodzakelijke verbouwingkosten; dit is grotendeels al uitgezocht in de onderzoeksfase van de Besluitvormingsroute:
  - o Wat zijn de rechten & plichten van het stadsdeel / project / bewoner? (verplaatsen aansluitingen nutsvoorzieningen, aanpassen toegang, veranderen raam-indeling, etc.)

In het besluitvormingstraject kan zijn besloten uit te gaan van een vast bedrag als tegemoetkoming in de kosten. In dat geval zal aan de betreffende bewoner voorafgaand aan de verplaatsing het betreffende bedrag worden betaald nadat deze heeft verklaard hiermee de verplaatsing te accepteren. Als de bewoner tegen de eigen wil wordt verplaatst, zal het bedrag na afloop van de verplaatsing worden uibetaald.

Bij een betaling op basis van werkelijke kosten loopt het traject als volgt:

1. de bewoner levert een offerte van de verbouwing aan het stadsdeel;
2. eventueel overleg vindt plaats (het stadsdeel kan zelf ook een offerte aanvragen);
3. het stadsdeel geeft op basis van de definitieve offerte een vergoeding aan de bewoner.

(Het is mogelijk de vergoeding als voorschot te zien en bij de uiteindelijke afrekening de bewoner alle facturen aan het stadsdeel te laten overleggen om het volledige bedrag van de verbouwing van het stadsdeel te ontvangen. Simpel is het

---

⁷ Het project Wonen op Water heeft een *Criteria- en aandachtspuntenlijst* voor nieuwe woonbootlocaties ontwikkeld die bij het zoeken naar en invullen van nieuwe ligplaatsen uitkomst kan bieden.

offertebedrag als eindbetaling te zien en eventuele afwijkingen bij de bewoner te laten)

Stap 6: conceptplanning opstellen

Na het vooronderzoek moet er een conceptplanning opgesteld worden, waarin alle voor de bewoner relevante acties in de tijd zijn geplaatst, denk daarbij aan:

- beslismomenten, zoals het beoogd beslismoment op de vergunning voor de nieuwe ligplaats;
- bij herinrichting: relevant deel uit de planning van de herinrichtingsplannen opnemen;
- overlegperiode rond nieuwe ligplaats;
- beoogd verplaatsingsmoment: datum van versleping;
- beoogde verbouwingsperiode (kan ook al voor de versleping starten; de definitieve planning en invulling van de verbouwing is de verantwoordelijkheid van de bewoner);
- communicatiemomenten: nieuwsbrieven; informatiebijeenkomsten; vergaderingen; individuele contacten; instelling inloopsprekuren; etc.

Bij het in de conceptplanning opnemen van het verlenen van de ligplaatsvergunning voor de nieuwe ligplaats, moet rekening gehouden worden met eventueel bezwaar en beroep en de daarvoor bestaande termijnen.

Door het opstellen van een conceptplanning wordt in een vroeg stadium duidelijk wanneer de eventuele verbouwing van de woonboot zal plaatsvinden, zodat met de seizoenen rekening gehouden kan worden. Zo is het verstandig een woonboot niet in de winter te verbouwen, rekening te houden met de 'bouwvak', etc.; dat komt met deze planning op tijd naar voren.

Na het overleg over de procedure, rechten en plichten en de conceptplanning, kan de projectleider het protocol vaststellen.

Stap 7: communiceren met bewoner(s)

Na overleg kunnen de afgesproken procedures, de rechten, plichten bij de verplaatsing en eventueel noodzakelijke verbouwingen en een conceptplanning als definitief worden gecommuniceerd.

Bij kleinschalige verplaatsingen is een individueel overleg het meest effectief. Bij grotere verplaatsingen is een informatiebijeenkomst nuttig, waarna na aanpassing van concepten en procedures individuele gesprekken moeten plaatsvinden.

Afronding planning en protocol: bewoners en stadsdeel / centrale stad kennen de rechten en plichten en weten de planning in de tijd.

Fase 3

Individuele regeling

In deze fase wordt het verplaatsingsprotocol steeds gedetailleerder, zodat in de volgende fase daadwerkelijk verplaatst kan worden. Dit verloopt in overleg met de bewoners.

Stap 8: overleg voeren over nieuwe ligplaats

In Fase 2 is het voor stadsdeel en bewoner duidelijk geworden wat zij bij de verplaatsing kunnen verwachten. Met die kennis gaan partijen het gesprek in.

M.b.t. de overlegprocedure:

- Zorg voor regelmatig contact tussen stadsdeel / project en bewoner.
- Maak van deze bijeenkomsten verslagen.
- Spreek bij de start van de overlegperiode af wanneer het beslismoment zou moeten zijn voor de aanvraag en het verlenen van de vergunning voor de nieuwe locatie en daarmee wanneer het overleg is afgerond.
- Als de voorgestelde ligplaats niet voldoet en er zijn geen verdere mogelijkheden, zoek dan naar manieren waarop het stadsdeel / project de bewoner tegemoet kan komen, zodat de ligplaats die eigenlijk niet voldoet toch geaccepteerd wordt. Bijvoorbeeld d.m.v. een planschadevergoeding.

M.b.t. de nieuwe ligplaats:

- Bespreek de inrichtingsmogelijkheden van de nieuwe ligplaats.
- Voorzover van toepassing: Bespreek de (noodzakelijke) verbouwingswerkzaamheden die nodig zijn om de woonboot geschikt te maken voor de nieuwe ligplaats, de kosten en de betaling (wie en hoe) van de noodzakelijke verbouwing.

NB: overleg is mogelijk binnen de kaders die vastgesteld zijn in het besluit tot opheffing ligplaats en verplaatsing woonboot, dus als daar bijvoorbeeld is besloten tot een vast bedrag als tegemoetkoming in de kosten, is nader overleg over verbouwing, kosten enz. niet aan de orde.

Stap 8a: de noodzakelijke verbouwing

Als niet is gekozen voor een vast bedrag als tegemoetkoming in de kosten van de noodzakelijke verbouwing, zullen de volgende stappen noodzakelijk zijn.

Op basis van de kenmerken van de nieuwe ligplaats, moet bekeken worden wat de kosten voor de noodzakelijke verbouwing zullen zijn. Hiervoor kunnen zowel stadsdeel of project als de bewoner een expert om advies vragen. Van de bewoner wordt verlangd:

- dat hij in kaart brengt wat noodzakelijk verbouwd moet worden (kan in overleg met het stadsdeel);
- dat hij in kaart brengt welke aan- en omsluitingen van nutsvoorzieningen noodzakelijk zijn (kan in overleg met het stadsdeel);
- dat hij een planning opstelt;
- dat hij meerdere offertes aanvraagt.

Na goed overleg en bespreking van verschillende offertes (het stadsdeel kan ook offertes aanvragen of een expert de plannen laten onderzoeken) wordt op basis van de definitieve offerte door het stadsdeel een vergoeding betaald voor die te maken kosten. Er kan ook voor worden gekozen de betaling te zien als voorschot aan de bewoner, waarvan de bewoner de facturen van de noodzakelijke verbouwing kan voldoen. Bij de uiteindelijke afrekening moet de bewoner dan alle facturen aan het stadsdeel overleggen om het eindbedrag van de verbouwing van het stadsdeel te ontvangen.

Een noodzakelijke verbouwing is per woonboot en per ligplaats verschillend. Hierover zal in de meeste gevallen individueel overleg met de bewoners moeten plaatsvinden. Globaal kan onder noodzakelijke verbouwing worden verstaan:

- De verbouwing van de woonboot die noodzakelijk is, om zo gelijkwaardig mogelijk aan de oude plek, op de nieuwe ligplaats te kunnen wonen.
- Om te voldoen aan de (op de nieuwe plek) geldende welstandscriteria.
- Om te voldoen aan de (op de nieuwe plek) geldende veiligheidscriteria.
- De vergoeding voor de verbouwing zal ter hoogte zijn van de kosten die gemaakt moeten worden om de woonboot, op sobere en doelmatige wijze binnen de huidige staat en stijl te kunnen verbouwen.

Meer gedetailleerd kan het in sommige gevallen (onder andere) nodig zijn:

- de voordeur, loopplank en eventuele andere toegangsvoorzieningen te verplaatsen;
- ramen te verplaatsen;
- (nuts)aansluitingen, zowel binnen als buiten, te verplaatsen;
- afmeervoorzieningen te plaatsen;
- voorzieningen aan de wal te plaatsen.

NB: verantwoordelijk voor uitvoering (en planning) is in dit geval de woonbootbewoner zelf.

Stap 9: definitieve begroting en planning opstellen

Als de stappen rond de verplaatsing helder zijn en duidelijk is wat er moet gebeuren rond de versleping, de noodzakelijke verbouwing, de nieuwe ligplaats, etc. (zie hiervoor ook de stappen 4a t/m 4d van de Besluitvormingsroute), dan kunnen er twee definitieve documenten opgesteld worden:

- **de definitieve begroting**
- **de definitieve planning**

Stap 10: definitieve regeling

Als het overleg is afgerond en alle partijen zijn het eens over de voorwaarden (danwel dat men heeft geconcludeerd het niet eens te kunnen worden), stel dan een verslag op van het overleg waarin de afspraken rond de (gang naar) de nieuwe ligplaats zijn gemaakt. Neem hierin onderstaande punten op, want dan kan er geen misverstand ontstaan over:

- datum verplaatsing;
- exacte plaats nieuwe ligplaats: met omschrijving en foto;
- inrichting nieuwe ligplaats;
- eventuele voorwaarden, zoals bijzondere vergoedingen en de verplichting van de bewoner de oude ligplaats netjes achter te laten;
- inhoud, kosten en procedure noodzakelijke verbouwing.

De definitieve regeling zal ter besluitvorming aan het College resp. het DB worden aangeboden (tenzij dit aan de projectleider is gemandateerd).

Tijdelijke ligplaats

Bij sommige verplaatsingen is een tijdelijke locatie noodzakelijk, omdat de woonboot niet direct naar de definitieve nieuwe ligplaats kan. Voor de verplaatsing naar de tijdelijke ligplaats is het doorlopen van het verplaatsingsprotocol nodig en voor de verplaatsing daarna, van tijdelijke naar definitieve ligplaats, is wederom het verplaatsingsprotocol noodzakelijk. Dergelijke verplaatsingen worden dan ook niet aangeraden: ze brengen veel tijd, kosten en 'gedoe' met zich mee.

Als het toch noodzakelijk is, dan spelen bij de tijdelijke ligplaatsen de volgende zaken:

- de ligplaats moet zijn uitgerust met aan de oorspronkelijke ligplaats gelijkwaardige voorzieningen - maar daar kan in overleg van worden afgeweken;

- eventuele noodzakelijke verbouwingen kunnen nodig zijn;   - oude rechten behouden;   - financiën;   - termijn: gezamenlijk kan een maximum periode van verblijf op de tijdelijke ligplaats worden vastgesteld en de gevolgen als deze wordt overschreden.

Stap 11: Ligplaatsvergunning

Nu bekend is welke eventuele verbouwing plaats vindt, hoe de boot precies komt te liggen, etc, wordt door de bewoners direct een aanvraag voor de ligplaatsvergunning getekend en moet het stadsdeelbestuur of BBA daar met spoed over besluiten. Daarbij gelden de gebruikelijke procedures voor bezwaar en beroep. Dit besluit zal gelijk worden genomen met het besluit over de regeling die is getroffen (stap 10, Verplaatsing).

Fase 4

De verplaatsing zelf

Stap 12: communiceren met bewoner(s)

- Aanwijzen van één of meerdere contactpersonen bij het stadsdeel. Dat kan dezelfde zijn als de contactpersoon uit de eerdere fases, maar ook iemand die meer geschikt is voor de organisatie van de uitvoering.
- Bij grote verplaatsingen in een informatiebijeenkomst de belangrijkste afspraken en de planning meedelen.
- Nieuwsbrief (bij grootschalige verplaatsingen) met de belangrijkste afspraken en de planning naar alle betrokken uitsturen.

Stap 13: zorg dragen voor de ligplaats(en)

- De nieuwe ligplaats moet gereed gemaakt worden voor de nieuwe woonboot: schoon, voldoende aanmeervoorzieningen, nutsaansluitingen e.d.
- De oude ligplaats moet door de bewoner netjes achtergelaten worden.

Stap 14: VERPLAATSEN

Als de nieuwe ligplaats gereed is, de woonboot voldoende is aangepast voor de nieuwe plaats en alle nodige procedures zijn doorlopen, is het moment van De Verplaatsing aangebroken. Voor alle partijen is het het prettigst als het daadwerkelijke verslepen en verhuizen in een zo kort mogelijke periode plaatsvindt.

Fase 5

Nazorg en evaluatie

Als de verplaatsing achter de rug is zijn er vaak nog losse eindjes die moeten worden afgerond.

Stap 15: Nazorg

De eerdere contactpersoon kan verantwoordelijk zijn voor de nazorg:

- de contactpersoon geeft zijn spreekuur (of bij kleinere verplaatsingen anderszins zijn bereikbaarheid) door aan de verplaatste bewoners;
- de noodzakelijke verbouwing moet worden afgerond en de financiën moeten worden afgehandeld;

- duidelijk afrondingmoment kiezen en aandacht aan besteden met bijvoorbeeld een brief aan en uitnodiging voor evaluatie met bewoners, een laatste nieuwsbrief, etc.

Stap 16: Evalueren

- Evalueren en afronden met bewoners (optioneel).
- Binnen stadsdeel evalueren & protocol eventueel verbeteren.

BIJLAGE 2

FINANCIËN

Mogelijke kostencomponenten; verantwoordelijk voor de betaling is het stadsdeel / centrale stad (grootstedelijk project) - uitzonderingen zijn aangegeven	
Communicatie: - Intern binnen het project - Extern naar bewoners	
Uren ambtenaar	
Juridische bijstand bij beroep / bezwaar [verantwoordelijk voor de kosten: is afhankelijk van uitspraak: Stadsdeel / Centrale stad óf bewoner]	
Specifiek voor de Besluitvorming	
Onderzoek / advies: - door externen - door andere gem. dienst	
Specifiek voor de verplaatsing	
Afmeervoorzieningen	
Aanleg / aansluiting nutsvoorzieningen / riool	
Huisnummering	
Herinrichten oude ligplaats	
Bestrating / herinrichting nieuwe ligplaats	
Parkeervoorziening / -vergunning	
Brievenbus	
Transport-, sleep-, takelkosten v/d woonboot	Mogelijk te vervangen door een vast bedrag te betalen aan de bewoner als tegemoetkoming in deze kosten
Noodzakelijke verbouwingkosten van de woonboot	
Verzekering tijdens verplaatsing	
Opruimen oude ligplaats [verantwoordelijk voor de kosten: bewoner]	
Verhuisberichten	
Anders	
Als verplaatsen niet mogelijk of onbetaalbaar blijkt: aanpassingen aan woonboot, kade, afmeervoorziening of omgeving	
Als verplaatsen niet mogelijk blijkt: eventueel uitkopen van de bewoner en kosten (minus eventuele opbrengst) verwijderen woonboot.	

**Mogelijke financiële bronnen;
als deze niet toereikend zijn, moet worden afgevraagd of de verplaatsing
doorgezet moet worden, daarbij moet nog worden bedacht dat de meeste
verplaatsingen langduriger en kostbaarder zijn dan vooraf is ingeschat.**

GREX, bij stedelijke ontwikkeling

Investeringsraming voor het specifieke plan, bij herinrichting

Vanuit de verkoop van nieuwe ligplaatsen (opbrengsten door aanlegovereenkomst), bij verplaatsingen in stadsdelen